Lietas Nr. C29697511
Lietas arhīva Nr. C-1724-13/6

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2013.gada 12.novembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja, tiesnese D.Ķeire

ar tiesas sēdes sekretāri L.Grīnbergu

atklātā tiesas sēdē, Rīgā, Lomonosova ielā 10, izskatīja civillietu AS „NORVIK BANKA" prasībā pret /pers. C/ par pamatparāda, procentu un līgumsoda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2011.gada 4.jūlijā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts AS „NORVIK BANKA" (turpmāk tekstā- Prasītāja) prasības pieteikums pret /pers. C/ (turpmāk tekstā- Atbildētāju) par parāda, procentu un līgumsoda piedziņu.

Prasības pieteikumā Prasītāja lūgusi tiesu piedzīt no Atbildētāja pamatparādu Ls 1790,81, līgumiskos procentus Ls 868,03 un līgumsodu Ls 411,61, pavisam kopā Ls 3070,45.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2008.gada 20.oktobrī, veicot Atbildētāja iepriekšējo parāda pārstrukturēšanu, starp Prasītāju un Atbildētāju ticis noslēgts Aizdevuma līgums Nr. PTKR000657, (turpmāk tekstā- Aizdevuma līgums), saskaņā ar kuru Atbildētājam ticis piešķirts aizdevums Ls 1790,81 apmērā, Atbildētāja saistību pilnīgai izpildei pret Prasītāju. Saskaņā ar Aizdevuma Līguma 1.3.punktu, gada procentu likme tikusi noteikta 24 procentu apmērā, bet kā aizdevuma atmaksas termiņš ticis noteikts 2014.gada 28.oktobris.

Saskaņā ar Aizdevuma līgumā noteikto maksājumu grafiku, Atbildētājam bijis jāveic maksājumus līdz katra mēneša 28.datumam, nodrošinot, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos Atbildētājas kontā būtu pietiekošs naudas daudzums atmaksas veikšanai.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma 3.1.punktu, par katru līgumā norādītās saistības izpildes kavējuma dienu Atbildētājam noteikts pienākums maksāt līgumsodu Prasītājai 0,15 procentu apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas, ja nokavējums saistīts ar neiespējamību veikt naudas līdzekļu norakstīšanu no norēķinu konta naudas trūkuma vai citu no Prasītāja neatkarīgu iemeslu dēļ. Savukārt Līguma 3.3.punkts paredzot, ka līgumsoda samaksa neatbrīvo Atbildētāju no līgumā noteikto saistību izpildes.

Tomēr Atbildētājs neesot izpildījis ar līgumu uzņemtās saistības, nenodrošinot, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos viņa kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Attiecīgi pēdējais maksājums ticis saņemts 2009.gada 23.aprīlī Ls 33,52 apmērā.

Saskaņā ar līguma 2.3.2.punkta noteikumiem, Prasītājam esot noteiktas tiesības pirms termiņa izbeigt līgumu un pieprasīt no Atbildētāja pirms termiņa (desmit dienu laikā no Prasītāja rakstveida paziņojuma nosūtīšanas dienas) nodrošināt norēķinu kontā kredīta summu, aprēķināto procentu un līgumsoda summu, ja Atbildētājs pārkāpj kādu no līguma noteikumiem.

Savukārt Aizdevuma līguma 2.2.1. punkts paredzot, ka Atbildētājam ir pienākums atmaksāt kredītu un maksāt procentus par kredīta izmantošanu maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, nodrošinot nepieciešamo naudas summu norēķinu kontā.

Ar 2010.gada 12.novembra paziņojumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu un atbilstoši Aizdevuma līguma 2.3.2. punktam, Atbildētājam noteikts 10 dienu termiņš saistību izpildei, taču Atbildētājs saistības neesot izpildījis, līdz ar ko līgums ticis izbeigts ar 2010.gada 23.novembri.

No Atbildētāja pieprasītos procentus un līgumsodu Prasītāja aprēķinājusi par laika periodu no 2009.gada 28.aprīļa līdz 2011.gada 6.jūnijam.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., un 1756. pantiem.

2011.gada 13.jūlijā Atbildētājam nosūtīts prasības pieteikuma noraksts uz viņa deklarēto dzīvesvietu/adrese/, nosakot termiņu

rakstveida paskaidrojumu uz prasību iesniegšanai tiesā- līdz 2011.gada 12.augustam.

Atbildētājam adresētais pasta sūtījums saņemts atpakaļ tiesā ar atzīmi par neizsniegšanu adresātam. Pasta iestādes aizpildītajā pasta sūtījuma atpakaļ saņemšanas paziņojumā norādīts, ka pasta sūtījuma piegādes brīdī adresāts norādītajā adresē nav bijis sastopams. Adresātam atstāts aicinājums saņemt pasta sūtījumu, taču noteiktajā termiņā tas nav izdarīts.

Līdz lietas izskatīšanai pēc būtības rakstveida paskaidrojumi uz prasību no Atbildētāja tiesā nav saņemti.

Prasītājas pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies. Par tiesas sēdi Prasītāja informēta likumā noteiktā kārtībā, nosūtot pavēsti par tiesas sēdi uz Prasītājas juridisko adresi. 2013.gada 6.novembrī tiesā saņemts Prasītājas iesniegums, kurā Prasītāja lūdz izskatīt lietu bez pārstāvja piedalīšanās tiesas sēdē un norāda, ka prasība tiek uzturēta pilnā apmērā.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradusies. Par tiesas sēdi informēts likumā noteiktā kārtībā, nosūtot pavēsti par tiesas sēdi uz deklarēto dzīvesvietu /adrese/, kā arī ievietojot publikāciju par tiesas sēdi laikrakstā „Latvijas Vēstnesis".

Tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez AS „NORVIK BANKA" un /pers. C/ piedalīšanās tiesas sēdē, saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu.

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējusi prasības pieteikumu kopsakarā ar visiem lietas materiāliem, atzīst, ka AS „NORVIK BANKA" prasība pret /pers. C/ par parāda, procentu un līgumsoda piedziņu ir apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1591.pantu, ceļot prasību par divpusēja līguma izpildīšanu, prasītājam vai nu jāpiesola pienācīgs izpildījums, vai jāpierāda, ka viņš no savas puses līgumu jau izpildījis. Pretējā gadījumā pret viņu var celt līguma neizpildīšanas ierunu, ja vien no pašas līgumiskās attiecības rakstura neizriet, ka atbildētājam pienākas papriekš izpildīt.

No lietas materiāliem ir redzams, ka 2008.gada 20.oktobrī starp Prasītāju kā aizdevēju un Atbildētāju kā aizņēmēju ticis noslēgts Aizdevuma līgums Nr. PTKR000657 (lietas lapa 9), atbilstoši kuram Atbildētājam piešķirts aizdevums Ls 1790,81 apmērā. Minēto aizdevuma līgumu kā aizņēmējs ir parakstījis atbildētājs /pers. C/.

Saskaņā ar Civillikuma 1431.pantu, akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība.

Tiesa ņem vērā faktu, ka Atbildētājs nav apstrīdējis nedz aizdevuma līguma noslēgšanas, nedz arī aizdevuma summas saņemšanas faktu.

Tiesa konstatē, ka starp pusēm noslēgtā aizdevuma līguma Nr. PTKR000657 1.3.punktā ir noteikts Atbildētāja pienākums maksāt Prasītājai divdesmit četrus procentus gadā no faktiski izmantojamās kredīta summas, pieņemot, ka gadā ir 360 dienas, bet mēnesī 30 dienas.

Aizdevuma un procentu maksājumi Atbildētājam bija jāveic atbilstoši noteiktajam maksājumu grafikam (aizdevuma līguma Nr. PTKR000657 pielikums Nr.1, lietas lapa 10).

Tiesa atzīst par pierādītu, ka Atbildētājs maksājumus atbilstoši noteiktajam maksājumu grafikam nav veicis, pēdējo maksājumu izdarot 2009.gada 23.aprīlī Ls 33,52 apmērā.

No lietas materiāliem redzams, ka 2010.gada 12.novembrī Prasītāja nosūtījusi Atbildētājam paziņojumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu, jo Atbildētājs nepilda savas saistības pret banku, neveicot maksājumus atbilstoši Aizdevuma līgumā noteiktajam maksājumu grafikam. Prasītāja norādījusi, ka līgums uzskatāms par izbeigtu no 2010.gada 23.novembra.

Saskaņā ar Prasītājas aprēķinu (lietas lapa 11), kuru Atbildētājs nav apstrīdējis un līdz ar ko tiesai nav pamata to apšaubīt, Atbildētāja parādu saistības uz līguma vienpusējas izbeigšanas dienu (2010.gada 23.novembri) veidoja neatmaksātais aizdevums Ls 1 790,81 apmērā, procenti par aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2009.gada 28.aprīļa līdz 2010.gada 22.novembrim Ls 671,90 apmērā, kā arī līgumsods Ls 411,61 apmērā.

Vienlaicīgi tiesa konstatē, ka Prasītāja ir lūgusi tiesu piedzīt no Atbildētāja procentus par aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2009.gada 28.aprīļa līdz 2011.gada 6.jūnijam, kā arī līgumsodu par minēto laika periodu Ls 411,61 apmērā.

Tiesa atzīst, ka pilnībā ir apmierināms Prasītājas prasījums par līgumsoda piedziņu no Atbildētājas Ls 411,61 apmērā, savukārt prasījums par aizdevuma lietošanas procentu piedziņu ir apmierināms daļēji sekojošu iemeslu dēļ:

Civillikuma 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Civillikuma 1764.panta noteikumi paredz, ka visādos mantiskos darījumos un aktos, kas nodibina pienākumu maksāt procentus, atļauts nolīgt procentus, kuru apmēru var noteikt līdzēji, savstarpēji vienojoties. Civillikuma 1589.pants nosaka, ka viena puse var atkāpties no līguma, ja šāda tiesība ir līgumā pielīgta.

Civilprocesa likuma 5.panta sestajā daļā noteikts, ka, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts, izskatot lietu paplašinātā sastāvā, 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā SKC-

644/2013 atzinis, ka līgumiskie procenti un līgumsods ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt, proti, konkrētajā gadījumā līdz prasītājas vienpusējas atkāpšanās no kredīta līguma dienai.

Pie šādiem apstākļiem tiesa uzskata, ka nav pamata piedzīt līgumiskos procentus par laika posmu no vienpusējas atkāpšanās no līguma dienas līdz prasības celšanai, bet gan Prasītājas labā par šo laika posmu piedzenami likumiskie procenti.

Prasītāja ir aprēķinājusi nokavējuma procentus par laika periodu no 2009.gada 28.aprīļa līdz 2011.gada 6.jūnijam

No pušu starpā noslēgtā Aizdevuma līguma izriet, ka kredīta lietošanas procentu likme ir 24 procenti gadā no faktiski izmantojamās kredīta summas.

Tādējādi, pārrēķinot līgumiskos nokavējuma procentus Ls 196,13 uz likumiskajiem (6% no 100 gadā), proporcionāli pamatparāda apmēram, likumisko procentu apmērs par aizdevuma Ls 1790,81 lietošanu attiecīgajā laika periodā sastāda Ls 49,03 (Ls 196,13/24*6= Ls 49,03), kas no Atbildētāja ir piedzenami par laika posmu no 2010.gada 23.novembra līdz 2011.gada 6.jūnijam.

Tiesa nesaskata par nepieciešamu samazināt Prasītājas pieprasīto līgumsodu sekojošu iemeslu dēļ.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Civillikuma 1717.panta otrajā daļā noteikts, ka līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzēti no līguma neizpildīšanas. Savukārt 1720.panta 2.punktā noteikts, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arīlīgumaizpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Lai arī prasības pieteikumā norādīts, ka Prasītāja līgumsodu ir aprēķinājusi par laika periodu no 2009.gada 28.aprīļa līdz 2011.gada 6.jūnijam, no prasības pieteikumam pievienotā aprēķina (lietas lapa 11) ir redzams, ka faktiski līgumsods ir pieprasīts tikai par laika periodu no 2009.gada 28.aprīļa līdz 2009.gada 28.decembrim. No minētā tiesa konstatē, ka Prasītāja nav pieprasījusi līgumsodu par laika periodu pēc vienpusējas atkāpšanās no pušu starpā noslēgtā līguma.

Finanšu pakalpojums, izsniedzot aizdevumu, atbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 2.punktā norādītai pakalpojuma definīcijai.

Tādējādi līgumsoda maksāšanas pienākuma pastāvēšana un līgumsoda apmērs pārbaudāms arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma kā speciālo tiesību normu kontekstā, neatkarīgi no tā, vai strīdā patērētājs uz šādiem apsvērumiem norāda, vai nenorāda.

Tiesa uzskata, ka līgumsods, kuru prasītāja aprobežojusi ar Ls 411,61 (vairāk kā četras reizes mazāku nekā pamatparāds) nav atzīstams par neproporcionāli lielu līgumsodu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punkta izpratnē.

Tiesa uzskata, ka, ņemot vērā Atbildētāja nokavējuma ilgumu un to, ka līgumsoda apmērs vairāk kā četras reizes ir mazāks par galveno parādu, aprēķinātā līgumsoda apmērs atzīstams par samērīgu attiecībā pret galveno parādu.

Tādējādi no Atbildētāja par labu Prasītājai ir piedzenams pamatparāds Ls 1 790,81 apmērā, procenti par aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2009.gada 28.aprīļa līdz 2010.gada 22.novembrim- Ls 671,90 apmērā, likumiskie nokavējuma procenti Ls 49,03 par laika periodu no 2010.gada 23.novembra līdz 2011.gada 6.jūnijam un līgumsods Ls 411,61, pavisam kopā Ls 2 923,35.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai pusei, kuras labā taisīts tiesas spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība ir apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Tādējādi, ņemot vērā, ka prasība tiek apmierināta daļēji, no Atbildētāja par labu Prasītājam ir piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, un konkrēti par prasības celšanu samaksātā valsts nodeva Ls 192,10 apmērā (proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, ko sastāda Prasītājas pie prasības celšanas samaksātie Ls 3,30, kā arī ar publikācijas ievietošanu laikrakstā „Latvijas Vēstnesī" saistītie izdevumi Ls 11+ Ls 1,20 (lietas lapas 34 un 42), pavisam kopā Ls 207,6.

No lietas materiāliem redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par pavēstu piegādāšanu šajā lietā pavisam kopā sastāda Ls 6,54. Pie prasības celšanas prasītājs ir apmaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30 apmērā. Ņemot vērā minēto, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,24 apmērā, kas nav apmaksāti, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu piedzenami no Atbildētāja par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nosakāms 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 10., 15., 39., 41.,, 93., 96., 97., 190., 192., 193., 195., 204.[1],413.,414., un 415.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/ par labu AS „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr. 40003072918 pamatparādu Ls 1 790,81 (viens tūkstotis septiņi simti deviņdesmit lati un 81 santīms) apmērā, procentus par aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2009.gada 28.aprīļa līdz 2010.gada 22.novembrim- Ls 671,90 (seši simti septiņdesmit viens lats un 90 santīmi) apmērā, likumiskos nokavējuma procentus Ls 49,03 (četrdesmit deviņi lati un 03 santīmi) par laika posmu no 2010.gada 23.novembra līdz 2011.gada

6.jūnijam, līgumsodu Ls 411,61 (četri simti vienpadsmit lati un 61 santīms), valsts nodevu Ls 192,10 (viens simts deviņdesmit divi lati un 10 santīmi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 15,50 (piecpadsmit lati un 50 santīmi), pavisam kopā Ls 3 130,95 (trīs tūkstoši viens simts trīsdesmit lati un 95 santīmi).

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,24 (trīs lati un 24 santīmi) apmērā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās brīža, nosakot, ka dokuments, kas apliecina tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos iesniedzams Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas kancelejā, Lomonosova ielā 10, Rīgā, 244.kabinets.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2013.gada 12.novembra – Latvijas Republikas Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese /paraksts/ D.Ķeire